

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

Zespołu Szkół Plastycznych w Gdyni
na rok szkolny 2015/2016

1. PODSTAWA PRAWNA

Program profilaktyki w ZSP kieruje się celami i zadaniami zawartymi w Statucie Zespołu Szkół Plastycznych w Gdyni. Stanowi integralną całość z programem wychowawczym i szkolnym zestawem programów nauczania. Podstawą prawną do stworzenia SPP jest Rozporządzenie Ministra Edukacji i Sportu z dnia 31.01.2002 r. oraz ustawy:

1. z dnia 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
2. z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
3. z dnia 24.04.1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
4. z dnia 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych
5. rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z dn.. 17.11.2010 r.
6. program rządowy „Bezpieczna i przyjazna szkoła” z dn. 19. 08. 2008 r.

2. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Profilaktyka rozumiana jest przede wszystkim jako tworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły; jako system działań wzmacniających lub podtrzymujących różne, dodatnie społecznie postawy uczniów. Jest zbiorem działań długoterminowych, obejmujących cały okres kształcenia. Realizowana jest podczas działalności edukacyjnej Zespołu, tj.:

- w ramach godzin wychowawczych,
- w ramach zajęć z poszczególnych przedmiotów artystycznych i ogólnokształcących przez rozbudzanie zainteresowań i pasji (profilaktyka pozytywna) i przez informowanie o zagrożeniach (biologia, chemia, przygotowanie do życia w rodzinie, etyka, wiedza o społeczeństwie),
- w postaci różnych odrębnych zajęć profilaktyczno – edukacyjnych,
- zajęć pozalekcyjnych, wycieczek, plenerów, działań artystycznych,
- działań charytatywnych oraz aktywności na rzecz środowiska lokalnego.

Program jest realizowany przez całą kadrę dydaktyczną Zespołu.

Opiera się na założeniu, iż rodzina jest podstawowym środowiskiem wychowawczym – zatem za podstawowe zadanie Zespołu wobec niej przyjmuje jej wspieranie.

Profilaktyka w Zespole jest skoncentrowana na wzmacnianiu czynników chroniących:

- a. rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów;
- b. przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym (zainteresowanie nauką szkolną, „Plan poprawy frekwencji”, pomoc psychologiczno-pedagogiczna, godziny konsultacji udostępnione przez wszystkich nauczycieli);
- c. wspomaganie rozwoju moralnego uczniów (poszanowanie norm, wartości i autorytetów);
- d. stwarzanie uczniom możliwości przynależenia do pozytywnych grup rówieśniczych: zajęcia pozalekcyjne w pracowniach, chór szkolny, zespół muzyczny, zajęcia teatralne itp.;
- e. wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych.

Środowisko lokalne odgrywa ważną rolę w kształtowaniu osobowości ucznia, – dlatego szkoła współpracuje z następującymi instytucjami:

- a) placówki kulturalno - oświatowe (teatry, kino i inne)
 - o udział w konkursach organizowanych przez placówki kulturalno-oświatowe,
 - o zwiedzanie galerii i wystaw,
 - o uczestnictwo w seansach filmowych i sztukach teatralnych;
- b) placówki oświatowo - opiekuńcze (m.in. poradnia psychologiczno- pedagogiczna, Ośrodek Profilaktyki Środowiskowej TPŚ „Mrowisko”, miejski ośrodek pomocy społecznej)

- o pomoc uczniom przejawiającym trudności w zachowaniu i nauce,
 - o pomoc dzieciom z rodzin uzależnionych i patologicznych,
 - o udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
 - o udział w prelekcjach prowadzonych przez psychologów, pedagogów, lekarzy;
- c) wymiar sprawiedliwości (sąd, kuratorzy, policja, straż miejska).

3. CELE PROGRAMU

- wspieranie rodziny w zakresie wychowania,
- stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania Zespołu,
- wskazanie pozytywnych i atrakcyjnych celów w życiu,
- ułatwienie poznania siebie i refleksji nad sobą,
- promocja zdrowego stylu życia (higiena psychiczna i fizyczna),
- zapobieganie poprzez odpowiednią działalność profilaktyczną takim uzależnieniom jak: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, lekomania; informowanie o zagrożeniach m.in. HIV i AIDS,
- kształtowanie właściwego zachowania uczniów.

4. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW

Metody i narzędzia diagnozy:

- analiza dokumentacji,
- rozmowy i wywiady z nauczycielami, rodzicami i uczniami,
- obserwacja zachowań uczniów,

Na bieżący rok szkolny zaplanowano szczególne zbadanie dwóch zakresów: sięganie po używki (ankieta wśród uczniów), zaburzenia depresyjne (badania przesiewowe).

W Zespole dotychczas wyłoniono następujące problemy wymagające działań profilaktycznych:

- niska frekwencja uczniów na zajęciach,
- zwiększająca się liczba zachorowań na depresje i zaburzenia żywienia,
- problemy w komunikacji międzyludzkiej,
- sięganie po używki.

5. KIERUNKI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Uczniowie (z uwzględnieniem potrzeb rozwojowych ucznia oraz rodzaju grup ryzyka)

- wdrażanie do respektowania wartości i przestrzegania norm społecznych,
- propagowanie i wspomaganie zdrowego trybu życia (higiena fizyczna i psychiczna),
- kontynuacja „Planu poprawy frekwencji”
- uczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych np.: umiejętności radzenia sobie ze stresem, nawiązywania i podtrzymywania dobrych kontaktów z ludźmi, odpierania presji otoczenia i grupy rówieśniczej itp.,
- motywowanie do podejmowania osobistych wyborów i postanowień przez uczniów,
- uczenie akceptowanych społecznie sposobów spędzania czasu wolnego,
- przekazanie rzetelnej i adekwatnej wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych
- diagnoza sytuacji w zakresie zagrożenia uzależnieniami oraz zaburzeniami nastroju (ankiety na temat używek oraz badania przesiewowe odnośnie depresji).

Rodzice :

- zapoznanie rodziców z wynikami ankiet na temat używek – omówienie wyników,
- prezentacja wyników badań dot. depresji – krótkie omówienie problemu,
- podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych rodziców,
- współdziałanie rodziców w określaniu kierunków działań profilaktycznych,
- współdziałanie rodziców przy rozwiązywaniu konfliktów klasowych i szkolnych,
- pomoc rodzicom w rozwiązywaniu problemów dziecka.

Nauczyciele :

- prezentowanie prawidłowych wzorców zachowań przez nauczycieli (i innych pracowników Zespołu),

- podnoszenie wiedzy i doskonalenie kompetencji wychowawczych nauczycieli (udostępnianie literatury fachowej, szkolenie Rady Pedagogicznej),
- konsultacje indywidualne z pedagogiem i psychologiem,
- szkolenia Rady Pedagogicznej:
 - prezentacja wyników ankiety nt. używek połączona z krótkim omówieniem,
 - na temat uzależnień prowadzone przez specjalistę,
 - na temat zaburzeń depresyjnych wśród uczniów (psycholog szkolny),
 - na temat usprawniania komunikacji nauczyciel-rodzic,
- wspomaganie współpracy nauczyciele-rodzice poprzez wspólne spotkania z pedagogiem i psychologiem w razie potrzeb.

1. PLAN DZIAŁAŃ

Zadanie	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1. Rozpoznanie sytuacji rodzinnej i bytowej ucznia	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie się z dokumentacją uczniów - spotkania z rodzicami - rozmowy z młodzieżą - ankieta w klasach pierwszych - omawianie i przedstawianie specyfiki klas m.in. w Zespole Wychowawczym 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pedagog 	IX-XI
2. Pomoc uczniom wymagającym pomocy psychologiczno-pedagogicznej	<ul style="list-style-type: none"> - identyfikacja i ewidencja potrzeb uczniów, - ścisła współpraca pedagoga i psychologa z wychowawcami i nauczycielami oraz z rodzicami uczniów ze specjalnymi potrzebami, - przestrzeganie zaleceń PPP, - współpraca z poradniami specjalistycznymi. 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - pedagog - psycholog - nauczyciele 	cały rok, wg potrzeb
3. Organizacja pomocy materialnej dla uczniów potrzebujących	<ul style="list-style-type: none"> - przyznawanie stypendiów, wyprawek, dofinansowania obiadów itp., - pomoc w zdobyciu miejsc w internatach na terenie Trójmiasta, - angażowanie całej społeczności szkolnej w pomoc w szczególnych przypadkach losowych . 	<ul style="list-style-type: none"> - komisja stypendialna - wicedyrektor Grzegorz Kelpin 	IX oraz w przypadkach nagłych potrzeb jw.
4. Wczesne reagowanie na niepokojące zachowania uczniów	<ul style="list-style-type: none"> - diagnoza problemu oraz pomoc: nawiązanie kontaktu, podjęcie współpracy z uczniem i rodzicami, opieka nad uczniem, kierowanie do placówek specjalistycznych, - stała współpraca z pielęgniarką szkolną. 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy - nauczyciele - pedagog - psycholog - zespół kryzysowy 	niezwłocznie po zaobserwowaniu niepokojących sygnałów
5. Pomoc uczniom w adaptacji do społeczności szkolnej	<p>Klasy pierwsze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznawanie się na lekcjach wychowawczych - tworzenie w klasie atmosfery życzliwości i poszanowania każdego członka zespołu - warsztaty integracyjne - ślubowanie klas 1, otrzęsiny i inne imprezy klasowe i szkolne. <p>Klasy starsze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia z komunikacji interpersonalnej; - zajęcia „Przygotowania do życia w rodzinie” - tematy 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele - wychowawcy - psycholog - pedagog - wychowawcy - psycholog - pedagog 	zgodnie z planami wychowawczymi klas oraz potrzebami jw. wg programu

	<p>dotyczące dojrzałości, komunikacji;</p> <ul style="list-style-type: none"> - imprezy szkolne; - wspólnie podejmowane akcje charytatywne <p>Zespoły klasowe w przypadku konfliktów i uczniowie z problemami w komunikacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia z pedagogiem lub psychologiem, - porady indywidualne. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciel PDŻwR - Samorząd Uczniowski 	<p>zgodnie z terminarzem</p> <p>wg potrzeb</p>
6. Profilaktyka uzależnień	<p>Zajęcia profilaktyczne z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzależnienie od komputera, cyberprzemoc; - uzależnienie od substancji psychoaktywnych, radzenie sobie ze stresem – alternatywa dla używek - „Ars, czyli jak dbać o miłość” – w ramach profilaktycznego programu przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie wychowawców z zasobami biblioteki pedagoga związanych z uzależnieniami; - godziny wychowawcze poświęcone problematyce uzależnień; - poinformowanie uczniów o procedurach postępowania szkoły w sytuacjach kryzysowych; - informacja o skutkach palenia tytoniu, picia alkoholu i sięgania po substancje psychoaktywne. 	<p>psycholog, pedagog</p> <p>pedagog</p> <p>wychowawcy, psycholog, pedagog</p> <p>- wychowawcy, nauczyciele chemii (wzmianki przy omawianiu poszczególnych substancji) i biologii (układ oddechowy, nowotwory)</p>	<p>Zgodnie z planami wychowawczymi w klasach</p> <p>Do I 2016</p> <p>Zgodnie z planami wychowawczymi w klasach</p>
7. Profilaktyka AIDS i HPV	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia Wychowanie do życia w rodzinie” (tematyka - prezentacja filmu „Żyję bez ryzyka AIDS” - zajęcia profilaktyczne nt. HPV – program SANEPID „Wybierz życie - pierwszy krok” 	<p>nauczyciel przedmiotu</p> <p>wychowawcy</p> <p>pedagog</p>	<p>zgodnie z programem</p>
8. Poprawa frekwencji	<ul style="list-style-type: none"> - systematyczna miesięczna analiza frekwencji uczniów; - przestrzeganie przez wychowawców ustalonych zasad usprawiedliwiania nieobecności; - alternatywne formy zajęć lekcyjnych – wycieczki, galerie sztuki, spotkania z ludźmi kultury i sztuki; 	<p>wychowawcy, pedagog wicedyrektor</p>	<p>cały rok</p>
9. Dbalność o zdrowie psychiczne	<ul style="list-style-type: none"> - usprawnianie umiejętności społecznych poprzez zajęcia w ramach godzin wychowawczych; - szkolenie Rady Pedagogicznej na temat stanów depresyjnych wśród młodzieży - rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami; 	<p>wychowawcy, psycholog, pedagog</p> <p>psycholog i pedagog psycholog szkolny</p>	<p>wg planów wychowawczych do III 2016</p> <p>w zależności od potrzeb</p>

2. PRZEWIDYWANE EFEKTY PRACY PROFILAKTYCZNEJ.

Uczeń zna:

- negatywne skutki uzależnień (nikotynizm, alkoholizm, narkotyki),
- konsekwencje prawne posiadania narkotyków,
- drogi zakażenia HIV i rozprzestrzeniania się AIDS i HPV,
- adresy i telefony instytucji, które mogą udzielić wsparcia,
- podstawowe zasady dobrej komunikacji,
- konsekwencje nieusprawiedliwionej absencji w szkole,
- zasady usprawiedliwiania nieobecności.

Uczeń rozumie:

- konieczność unikania zachowań ryzykownych,
- wpływ systematycznej obecności na zajęciach lekcyjnych na wyniki w nauce,
- zasady otwartej komunikacji.

Uczeń potrafi:

- być odpowiedzialnym za swoje bezpieczeństwo i zdrowie oraz zdrowie innych,
- ponosić odpowiedzialność za swoją nieobecność na zajęciach szkolnych,
- porozumiewać się z ludźmi bez zbędnych barier komunikacyjnych.

1. EWALUACJA.

1. Sposoby i środki ewaluacji:

1. obserwacja zachowań uczniów prowadzona przez nauczycieli i pedagoga,
2. rozmowy i dyskusje na lekcjach wychowawczych oraz podczas indywidualnych spotkań z pedagogiem i psychologiem,
3. ankietowanie uczniów,
4. analiza dokumentacji szkolnej (dzienników lekcyjnych) pod kątem frekwencji.

2. Kryterium efektywności:

1. zmniejszenie zachowań ryzykownych wśród uczniów,
2. poprawa frekwencji w klasach (przestrzeganie przez uczniów zasad usprawiedliwiania),
3. zwiększenie świadomości znaczenia otwartej komunikacji.